

Briuselis, 2020 07 30
COM(2020) 342 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**pagal 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/880
dėl kultūros vertybių įvežimo ir importo 14 straipsnio 3 dalį**

Turinys

1.	ĮVADAS.....	2
2.	SIEKTINI TIKSLAI.....	3
3.	PROJEKTO STRUKTŪRA IR PLANAVIMO METODAS.....	4
4.	PAŽANGOS APŽVALGA	5
5.	VĖLAVIMO RIZIKA	7
6.	IŠVADOS.....	8
	I PRIEDAS. Daugiametis strateginis planavimas	9
	II priedas. Pagrindinių projekto etapų ir itin svarbių orientyrų tvarkaraštis.....	11

1. ĮVADAS

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/880¹ dėl kultūros vertybių įvežimo ir importo (toliau – Reglamentas) siekiama užkirsti kelią neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis, visų pirma, kai ja prisidedama prie teroristinės veiklos finansavimo, ir uždrausti importuoti į Sąjungos muitų teritoriją neteisėtai iš trečiųjų šalių eksportuojamas vertybes.

Pagal Reglamentą tam tikrų kultūros vertybių, laikomų paveldu, kuriam kyla itin didelis pavojus, importui taikomas importo licencijų reikalavimas, o kitų vertybių, laikomų paveldu, kuriam kyla ne toks didelis pavojus, importui – importuotojo patvirtinimų reikalavimas ir užtikrinama, kad jas importuojant į Sąjungą tikrinimai būtų atliekami vienodai. Be to, draudžiamas bet koks fizinis kultūros vertybių, išvežtų iš trečiosios šalies, kurioje jos buvo sukurtos arba rastos, teritorijos pažeidžiant tos šalies įstatymus ir kitus teisės aktus, įvežimas į Sąjungą, pavyzdžiui, vežant tranzitu vadinamoji bendro draudimo taisyklė).

Materialinė Reglamento taikymo sritis buvo parengta pagal 1970 m. UNESCO konvenciją² ir nustatyta jo priede išvardijant kultūros vertybių kategorijas, kurioms taikoma bendro draudimo taisyklė (A dalis), ir kategorijas, kurioms taikomas atitinkamai importo licencijų (B dalis) ir importuotojo patvirtinimų (C dalis) reikalavimas.

Komisijos pradiname pasiūlyme numatyta galimybė – nenustatant konkretaus laikotarpio – sukurti elektroninę sistemą, siekiant sudaryti sąlygas už Reglamento įgyvendinimą atsakingų valstybių narių valdžios institucijų administraciniam bendradarbiavimui. Tačiau per derybas dėl Reglamento priėmimo Europos Parlamento ir Tarybos prašymu į Reglamentą buvo įtraukta nuostata, kuria Komisija įpareigojama per tam tikrą laikotarpį sukurti centralizuotą elektroninę sistemą.

Centralizuota elektroninė sistema turi pradėti veikti ne vėliau kaip per šešis metus nuo Reglamento įsigaliojimo (2019 m. birželio 28 d.), t. y. ne vėliau kaip iki 2025 m. birželio 28 d. Be to, sistema bus ne tik priemonė valstybių narių administracijoms saugoti informaciją ir ją keistis, bet ir galimybė veiklos vykdytojams atlikti formalumus, būtent pateikti importo licencijų prašymus valstybių narių kompetentingoms viešosioms institucijoms ir išduoti šias licencijas, taip pat pateikti importuotojo patvirtinimus muitinei.

Taip pat kultūros vertybių importo centralizuotos elektroninės sistemos (toliau – KVI sistema) kūrimas ir veikimas yra glaudžiai susijęs su kita svarbia Komisijos muitinės veiklos srities iniciatyva – ES vieno langelio principu grindžiama keitimosi sertifikatais sistema (toliau – EU-CSW CERTEX, angl. *EU Single Window Certificate Exchange System*)³.

EU-CSW CERTEX siekiama sujungti ES centralizuotas Sąjungos ne muitinės formalumų tvarkymo sistemas su nacionalinėmis muitinės sistemomis, kad būtų sudarytos sąlygos skaitmeniniu būdu keistis patvirtinamaisiais dokumentais, tikrinimų rezultatais, taip pat muitinės ir ne muitinės procedūrų rezultatais. Veiklos vykdytojams šis mechanizmas bus naudingas tuo, kad jie neprivalės turėti fizinių dokumentų kopijų, o kompetentingoms viešosioms institucijoms nereikės tikrinti importuotojo patvirtinimų ir importo licencijų autentiškumo.

Norint pasiekti šių tikslų, pagal Reglamentą iš Europos Komisijos reikalaujama, priimant įgyvendinimo nuostatas, nustatyti centralizuotos elektroninės KVI sistemos diegimo, veikimo

¹ OL L 151, 2019 6 7, p. 1–14.

² 1970 m. Paryžiuje pasirašyta UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvencija.

³ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs/eu-single-window-environment-for-customs_en.

ir priežiūros tvarką, taip pat išsamias valstybių narių viešųjų institucijų informacijos pateikimo, tvarkymo, saugojimo ir keitimosi ja per šią elektroninę sistemą taisykles.

Nors sistemos kūrimo projektas įgyvendinamas tuo pat metu keliais lygmenimis, jį galima simboliškai suskirstyti į tris etapus:

- **1 etapas – konceptualizacija.** Šiuo etapu Komisija turi išnagrinėti, kaip veiks KVI sistema, ir nustatyti išsamias valstybių narių viešųjų institucijų informacijos pateikimo, tvarkymo ir saugojimo taisykles. Pasibaigus šiam etapui Komisija parengs įgyvendinimo aktą ir kartu techninius dokumentus, išsamiai nurodant 1 lentelėje (žr. I priedą).
- **2 etapas – sistemos kūrimas.** Parengusi įgyvendinimo akto nuostatas ir techninius dokumentus, kuriuose aprašomi sistemos reikalavimai, Komisija turi parengti išsamias technines sistemos specifikacijas, sukurti KVI sistemą ir jos sąsają su ES vieno langelio principu grindžiama keitimosi sertifikatais sistema (EU-CSW CERTEX).
- **3 etapas – diegimas ir veikimas.** Šį paskutinį etapą sudaro KVI sistemos diegimas ir išbandymas, įskaitant kiekvienoje valstybėje narėje rengiamą tam tikrą mokymo veiklą siekiant užtikrinti, kad iki 2025 m. birželio 28 d. veiklos vykdytojai ir kompetentingos viešosios institucijos sugebėtų ir būtų gerai pasirengę naudotis sistema. Pasibaigus šiam etapui, prasidės 6 mėnesių priežiūros laikotarpis, per kurį sistema bus pakoreguota taip, kad atitiktų bet kokius su veikimu susijusius poreikius, kurie gali išaiškėti tik tada, kai IT sistema taps privaloma, ir užtikrinta, kad sistema veiktų sklandžiai.

Reglamentu nustatyta, kad iki 2020 m. birželio 28 d. ir kas 12 mėnesių iki tol, kol elektroninė sistema pradės veikti, Europos Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos, padarytos priimant atitinkamas įgyvendinimo nuostatas ir kuriant elektroninę sistemą, ataskaitą.

Pirmoje metinėje pažangos ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama 1-am etapui ir aprašomi per pirmus metus nuo Reglamento įsigaliojimo įvykę pokyčiai. **Joje analizuojama padaryta pažanga, kartu nurodant siektinus tikslus, projekto struktūrą ir planavimo metodą. Remiantis šia informacija, ataskaitoje pabrėžiama galimo vėlavimo rizika ir numatytos jos mažinimo priemonės.**

Bendras padarytos pažangos vertinimas apibendrinamas šios ataskaitos išvadų skyriuje.

2. SIEKTINI TIKSLAI

Elektroninė sistema turės pradėti veikti ne vėliau kaip iki 2025 m. birželio 28 d., nes nuo tos dienos visi veiklos vykdytojai privalės gauti importo licencijas arba pateikti importuotojo patvirtinimus per tą sistemą, kad galėtų teisėtai importuoti⁴ kultūros vertybes į Sąjungą.

Reglamentas įsigaliojo 2019 m. birželio 28 d., o įgyvendinimo nuostatų, kuriomis nustatomos išsamios elektroninės sistemos taisyklės, priėmimo laikantis nagrinėjimo procedūros galutinis terminas – 2021 m. birželio 28 d.

Priėmus įgyvendinimo nuostatas, elektroninės sistemos kūrimo etapas užtruks apie dvejus metus, o jam pasibaigus prasidės trečiasis etapas, per kurį KVI sistema bus sujungta su EU-CSW CERTEX, kad būtų galima keistis valstybių narių muitinės sistemų dokumentais. Bus organizuojami mokymo renginiai siekiant supažindinti valstybių narių administracijų darbuotojus su sistemų veikimo funkcijomis.

⁴ Reglamente kaip importas apibrėžtos šios kultūros vertybės įforminamos muitinės procedūros: išleidimas į laisvą apyvartą, saugojimas muitinės sandėliuose arba laisvosiose zonose, laikinasis importas, galutinis vartojimas, įskaitant laikinąjį įvežimą perdirbti.

Be kitos Komisijos veiklos muitinės srityje, kultūros vertybių importo projekto įgyvendinimas taip pat išsamiai planuojamas 2019 m. peržiūrėtame Daugiamečiame elektroninės muitinės strateginiame plane⁵ (toliau – MASP-C 2019 red.). MASP-C yra galiojančiais teisės aktais arba tarptautiniais susitarimais grindžiama valdymo ir planavimo priemonė, kurią pagal E. muitinės sprendimo⁶ 8 straipsnio 2 dalį bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis rengia Komisija. MASP-C 2019 red. ištrauka apie kultūros vertybių importo projekto planavimą pateikta šios ataskaitos I priede.

Kultūros vertybių importo projektas rengiamas ir įgyvendinant ES vieno langelio aplinką, skirtą muitinėms (MASP-C 2019 red. 1.13 aprašas), kurios pagrindinė IT sistema yra EU CSW-CERTEX. MASP-C 1.13 aprašo ištrauka apie EU CSW-CERTEX sistemos planavimą pateikta šios ataskaitos I priede.

Beje, kultūros vertybių importas susijęs su glaudžiu nacionalinių kompetentingų viešųjų institucijų, kurios išduoda importo licencijas, ir muitinių, kurioms reikia šių licencijų, kad galėtų įforminti kultūros vertybes pasienyje, bendradarbiavimu. Komisija (dar 2017 m. pirmajame ketvirtyje) atliko preliminarą galimo KVI ir muitinės sistemų sujungimo analizę. Šia analize buvo grindžiamas pradinis KVI sistemos konceptualizacijos etapo darbas ir ji yra plėtojama toliau siekiant nustatyti 1 lentelėje išsamiai aprašytus orientyrus (žr. I priedą).

3. PROJEKTO STRUKTŪRA IR PLANAVIMO METODAS

Projekto struktūra grindžiama MASP-C 2019 red. ir jo prieduose pateikta metodika, įskaitant valdymo sistemą⁷, ES muitinės veiklos procesų modeliavimo politiką⁸ ir IT strategiją⁹. Išsamios veiksmų gairės kartu su pagrindiniais projekto etapais ir itin svarbiais orientyrais išsamiai aprašytos II priede.

1 etapas – konceptualizacija

IT sistemų kūrimo darbai vyksta keliais etapais. Pirmiausiai parengiamas aiškinamasis dokumentas, kuriame išdėstomas projekto pagrindimas ir nustatomi biudžeto poreikiai. Paprastai aiškinamajame dokumente apibūdinamos darbinės aplinkybės, pateikiamas problemų aprašymas, projekto aprašymas bei apimtis, nurodomi galimi alternatyvūs sprendimai, sąnaudos ir trukmė.

Paskui parengiamas vizijos dokumentas, kuriame pateikiama išsamesnė informacija apie projektą, susijusi su jo struktūra, sąnaudomis, trukme ir rizika, taip pat informacija apie orientyrus, siektinus rezultatus ir projekto organizavimą. Vėliau tam, kad būtų galima pasiekti bendrą supratimą ir analizuoti, ir siekiant padėti parengti sistemos funkcines specifikacijas, taikomas veiklos procesų modeliavimas (toliau – BPM, angl. *Business Process Modelling*) – t. y. tokia praktika, kai teisės aktuose nustatyti veiklos procesai grafiškai vaizduojami kaip procesų srautai arba procesų modeliai.

2 etapas – sistemos kūrimas

Po to rengiamos techninės specifikacijos, kuriose išsamiau nurodoma, kaip bus konstruojama sistema, kokia struktūra bus naudojama, kokius pranešimus teiks ekonominės veiklos vykdytojai, kokios bus sąsajos su kitomis sistemomis, bandymų planai ir t. t.

Konceptualiai parengus sistemos struktūrą ir nustačius 1 lentelėje išvardytus siektinus rezultatus bei 1 ir 3 orientyrus (žr. I priedą), pradedamas nuodugnesnis darbas ir rengiant

⁵ Žr. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

⁶ 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 70/2008/EB dėl nepopierinės muitinės ir verslo aplinkos, OL L 23, 2008, p. 21.

⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf.

⁸ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf.

⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf.

taikomųjų programų ir paslaugų specifikacijų bei sistemos techninės specifikacijos dokumentus, kurie atspindi natūralią veiklos analizės ir projekto pradžios etapuose nustatytų siektinų rezultatų raidą, atsižvelgiama į daugiau techninių aspektų.

3 etapas – diegimas ir veikimas

Galiausiai pradedamas tikrasis IT kūrimo etapas (kūrimo etapas), o jam pasibaigus prasidės pereinamasis etapas, kuriuo bus palaipsniui diegiamos ankstyvosios sistemos versijos skirtingoms naudotojų grupėms ir atliekami bandymai. tuo pat metu, kai paleidžiama ir išbandoma sistema, vykdoma mokymo ir informavimo apie sistemos veikimą veikla.

Kultūros vertybių importo (KVI) elektroninės sistemos paslaugų nenumatom sujungti nei su tam tikrose valstybėse narėse jau veikiančių nacionalinių kultūros vertybių licencijavimo sistemomis, nei su techninio įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu sistemomis, nes KVI sistemą centralizuotai valdys Komisija. Naudodamiesi Komisijos suteikta grafine naudotojo sąsaja (GNS) gauti prieigą prie sistemos ir ja naudotis galės tiek veiklos vykdytojai, tiek kompetentingos viešosios institucijos.

Politiškai šis pasirinkimas laikomas geriausiu sprendimu, atsižvelgiant į kultūros vertybių, kuriomis prekiaujama, klausimo sudėtingumą. Iš tiesų, muitinių sistemos yra nepritaikytos tam, kad būtų galima visapusiškai ir išsamiai aprašyti kiekvieną kultūros vertybę, kuri daugeliu atvejų yra pati savaime išskirtinė.

Kita vertus, KVI sistema per EU CSW-CERTEX bus sujungta su valstybių narių muitinių administracijų sistemomis, kad būtų galima automatiškai atlikti kultūros vertybėms importuoti išduotų dokumentų muitinį tikrinimą. Šiai veiklai įvykdyti bus būtina atlikti atitikties testą.

4. PAŽANGOS APŽVALGA

Konsultacija ir diskusijos

Pirmuoju etapu Komisija rengiasi priimti elektroninės sistemos kūrimo įgyvendinimo nuostatas. Siekdama geriau suprasti praktinio įgyvendinimo aspektą, Komisija dėl politikos galimybių nuolat konsultuojasi su valstybių narių delegatais su kultūros vertybėmis susijusių muitinės klausimų ekspertų grupėje.

Ekspertų grupė yra diskusijų forumas Sąjungos teisės aktų, susijusių su kultūros vertybių srities muitinės reikalais, ir visų pirma Reglamento dėl kultūros vertybių eksporto¹⁰, tam tikrų taisyklių, kuriomis taip pat nustatoma licencijavimo sistema (eksportuojant), kuri galioja nuo 1993 m.¹¹, įgyvendinimo klausimams aptarti.

Komisija atsiradus galimybei apie atliekamo darbo pažangą informuoja meno rinkos asociacijas, domisi, kas joms kelia susirūpinimą, ir į tai atsižvelgė, siekdama užtikrinti, kad Reglamento praktinio įgyvendinimo aspektai būtų gerai pritaikyti prie rinkos realijų.

Rengdama įgyvendinimo akto projektą, Komisija surengs galutines konsultacijas su Reglamento 2019/880 komitetu, nes šis komitetas galiausiai balsuos dėl įgyvendinimo akto.

¹⁰ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 116/2009 dėl kultūros vertybių eksporto (OL L 39, 2009 2 10, p. 1–7).

¹¹ Prieš įsteigiant ekspertų grupes įgyvendinant Lisabonos sutartį, tokios pat diskusijos vyko Reglamento (EB) Nr. 116/2009 komitete. Dauguma ekspertų grupės narių yra iš tų pačių viešųjų institucijų, kurių atstovai posėdžiauja to reglamento komitete.

Tuo pat metu Komisija įsteigė Programos „Muitinė 2020“ kultūros vertybių importo projekto grupę (KVIPG), kuri veikia kaip diskusijų platforma – joje susirenka nacionalinių muitinių administracijų ir kompetentingų viešųjų (kultūros) institucijų ekspertai, turintys su paveldo sritimi susijusio licencijavimo formalumų atlikimo, visų pirma elektroniniu būdu, patirties, kad padėtų parengti įgyvendinimo akto projektą, nustatyti parametrus ir sistemos funkcinę specifikaciją kriterijus.

Projekto grupę sudaro 18 delegatų iš 11 valstybių narių (AT, BE, BG, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR) ir iki šiol grupės nariai susitiko šešis kartus.

Konkrečiai projekto grupės nariai teikia pagalbą ir ekspertines žinias tokiais klausimais:

- (a) įgyvendinimo akto rengimas ir nuoseklus tobulinimas, atsižvelgiant į centralizuotos elektroninės sistemos kūrimą;
- (b) ES lygmens sąveikios elektroninės licencijavimo sistemos funkcijų kūrimas siekiant užtikrinti, kad į Sąjungos muitų teritoriją įvežant importuojamas kultūros vertybės tikrinimai būtų atliekami vienodai;
- (c) techniniai centralizuotos elektroninės sistemos diegimo ir priežiūros aspektai ir išsamios valstybių narių viešųjų institucijų informacijos pateikimo, tvarkymo ir saugojimo taisyklės;
- (d) kultūros vertybių importo licencijavimo procedūras atliekančių subjektų funkcijos ir pareigos;
- (e) standartinio elektroninio importo licencijos šablono ir importuotojo patvirtinimo formos sukūrimas;
- (f) importo licencijų prašymų pateikimo ir nagrinėjimo ir importuotojo patvirtinimų registravimo procedūrinės taisyklės;
- (g) konsultavimas dėl aiškinamojo dokumento, susijusio su sistemos ateities plėtra.

Projektavimo sunkumai

Projektuojant elektroninės sistemos struktūrą susidurta su keletu sunkumų. Vienas iš jų susijęs su tuo, kaip (importo licencijų) prašymus teikiantys asmenys ir (importuotojo patvirtinimų) deklaracijas pasirašantys asmenys gali geriausiai apibūdinti kultūros vertybę, atsižvelgiant į jos ypatingą ir išskirtinį pobūdį, kuriuo ji skiriasi nuo įprastų prekių, kurias galima išsamiai aprašyti naudojant Bendrojo muitų tarifo nomenklatūros kodus. Kultūros vertybės, kurioms taikomas Reglamentas, yra ne masinės gamybos produktai, o jų ištakos bei istorinė kilmė siekia keletą šimtmečių ar net tūkstantmečių.

Būtent todėl standartinį duomenų rinkinį, kurį turės pateikti veiklos vykdytojai, reikės konkrečiai pritaikyti tam, kad, viena vertus, būtų galima tinkamai identifikuoti objektus išduodant e. licencijas ir pildant deklaracijas ir kad, kita vertus, būtų atsižvelgta į rinkos tikrovę ir į tai, jog tam tikrais atvejais sunku gauti visą reikiamą kilmės informaciją. Komisija bendradarbiaudama su projekto grupe deda pastangas, kad apibrėžtų šiuos pagrindinius duomenis.

Kitas nustatytas sunkumas yra importo licencijos „naudojimo trukmės“ etapų projektavimas šioje elektroninėje sistemoje taip, kad būtų numatytos visos įmanomos galimybės ir prašymus teikiančių asmenų bei kompetentingų viešųjų institucijų poreikiai ir kad tuo pat metu procedūros bei susijusios įgyvendinimo nuostatos netaptų pernelyg sudėtingos, o išliktų palankios prašymus teikiantiems asmenims, visų pirma tiems, kurie tik retkarčiais importuos kultūros vertybes ir kurie nėra meno rinkos profesionalai.

Trečias dalykas, į kurį reikia atsižvelgti, yra suderinamumas su esamomis nacionalinėmis administracinėmis procedūromis ir praktika, nes visos valstybės narės nuo 1993 m. įgyvendina su leidimu eksportuoti Sąjungos kultūros vertybes susijusius Sąjungos teisės

aktus, kuriuose taip pat nustatyta licencijavimo sistema. Nors vis dar turi būti išduodamos popierinės eksporto licencijos, nemažai valstybių narių prašymams nagrinėti yra sukūrusios elektronines priemones. Beje, tam tikrų valstybių narių įgyta su eksporto licencijų sistema ir prekybos kultūros vertybėmis tikrinimais susijusi patirtis apskritai buvo ypač naudinga analizuojant importo elektroninės sistemos poreikius.

Kuriant kultūros vertybių importo elektroninės sistemos struktūrą atsižvelgiama į tai, kad, jeigu bus galima užsitikrinti reikiamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, ateityje turėtų būti galimybė išplėsti tą pačią sistemą, kad ją naudojantis taip pat būtų galima skaitmeninti su eksporto licencijomis susijusias procedūras ir eksporto licencijas išduoti elektroniniu būdu.

Veikimo aspektai ir funkcijos

Kadangi projekto grupę sudaro ir muitinės, ir kultūros institucijų atstovai, turintys patirties kultūros vertybių srityje, jie aktyviai prisidėjo analizuodami ir aptardami Komisijos pasiūlymus ir teikdami statistinius duomenis ir (arba) informaciją apie tai, kaip parengtos nacionalinio lygmens su kultūros vertybėmis susijusios procedūros.

Visų pirma, projekto grupės nariai pateikė naudingų įžvalgų, kaip apskaičiuoti importo licencijų, kurias kasmet būtų pajėgi apdoroti KVI sistema, skaičių ir apytikrą vidutinę kiekvienos licencijos vertę; apskaičiuota, kad 2019 m. licencijų skaičius, projekto grupėje dalyvaujančių 11-os valstybių narių duomenimis, veikiausiai buvo 49 610, o jų vidutinė bendroji vertė –29,4 mlrd. EUR.

Projekto grupės nariai taip pat dirba rengdami dokumentą „Dažnai užduodami klausimai“, kad paskatintų paskesnę bendravimo procesą ir numatytų galimas KVI sistemos kūrimo kliūtis ir spragas.

Galiausiai projekto grupės nariai nuolat peržiūri duomenų rinkinį ir veiklos procesų modelius, skirtus sistemai ir naujoviškiems vaizdo atpažinimo ir dirbtinio intelekto technologijomis pagrįstiems kultūros vertybių aprašymo metodams, ir teikia su tuo susijusią grįžtamąją informaciją.

5. VĖLAVIMO RIZIKA

Projekto santrauka

Komisijai pavesta užduotis per 6 metus nuo Reglamento įsigaliojimo sukurti centralizuotą licencijavimo sistemą ir susieti ją su nacionalinėmis muitinių sistemomis. Šiai iniciatyvai įgyvendinti Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniame direktorate reikia dviejų administratoriaus (AD) etatų, kaip nustatyta atitinkamoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

Rizikos pavadinimas ir aprašymas

KVI sistemos įgyvendinimas priklauso nuo to, ar valstybės narės ir Europos Parlamentas patvirtins atitinkamą muitinės programos, kuri bus įgyvendinama pasibaigus programai „Muitinė 2020“, finansavimą pagal kitą daugiametę finansinę programą (toliau – DFP), ir nuo išteklių paskirstymo Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniame direktorate, atsižvelgiant į įvairius generalinio direktorato prioritetus.

1-a rizika – darbuotojų paskyrimas

Pradiniame Komisijos pasiūlyme nebuvo numatyta sukurti IT sistemą. Taigi atitinkamai tam nebuvo paskirti ištekliai. Tačiau per derybas teisėkūros institucijų prašymu KVI sistemos sukūrimo uždavinys buvo įtrauktas į Reglamentą, o tam prireikė tuo metu nenumatytų papildomų lėšų. Per 2018 m. gruodžio mėn. vykusius politinius trišalius dialogus apskaičiuota, kad šio šešerių metų trukmės projekto reikmėms, susijusioms su IT plėtros darbuotojų etatais Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniame direktorate, reikės dviejų visą

darbo laiką dirbančio administratoriaus etatų. Tačiau, atsižvelgiant į turimus pagal dabartinę daugiametę finansinę programą (DFP) paskirtus finansinius išteklius, galima paskirti tik vieną sutartininką – nuo 2019 m. rugsėjo mėn. pabaigos.

Be to, objektyvus projekto sudėtingumas, specialios politikos ir techninių priemonių žinios, kurių reikia KVI sistemai sukurti, nulėmė tai, kad darbuotojo parengimas ir mokymas tam, kad jis galėtų dirbti rengdamas dokumentą, užtruko gana ilgai. Tačiau kuriant sistemos funkcines specifikacijas ir projektuojant struktūrą vėluojama tik šiek tiek.

2-a rizika – turimi biudžeto ištekliai

Labai sunku daryti pažangą, kai esama su derybomis dėl naujos DFP susijusio netikrumo dėl biudžeto. Priklausomai nuo DFP derybų rezultato, blogiausio scenarijaus atveju yra rizika, kad kūrimo ir paleidimo etapuose atliekamas darbas bus sustabdytas arba bus labai vėluojama jį atlikti ir laikytis KVI sistemos sukūrimo teisinių terminų bus neįmanoma.

Be pirmiau minėtos rizikos, su COVID-19 susijusi visuomenės sveikatos krizė turi tam tikrą poveikį sistemos kūrėjų grupės gebėjimui atlikti darbą, o ypač kalbant apie projektinę veiklą ir ekspertų grupės bei projekto grupės narių susitikimus su valstybių narių atstovais. Visų pirma buvo atšauktas vienas ekspertų grupės posėdis, o tai turėjo tiesioginę įtaką projekto grupės atliekamo darbo pažangai, o kitas projekto grupės narių posėdis gali būti surengtas tik nuotoliniu būdu ir trukti tik trečdalį iš pradžių jam numatyto laiko. Be to, dėl visuomenės sveikatos krizės valstybės narės buvo priverstos perskirstyti savo prioritetus, todėl turėjo mažiau pajėgumų prisidėti prie sistemos kūrimo ir teikti susijusią grįžtamąją informaciją. Toks poveikis priklausys nuo to, kiek tęsis visuomenės sveikatos krizė.

Rizikos mažinimo veiksmai

Rizika buvo dokumentuojama Mokesčių ir maitų sąjungos generaliniame direktorate. Buvo skirtas laikinas (2 metų trukmės) administratoriaus (AD) etatas.

6. IŠVADOS

Šioje pačioje pirmojoje Komisijos kultūros vertybių importo (KVI) centralizuotos elektroninės sistemos kūrimo pažangos ataskaitoje nurodomi iki šiol atlikti veiksmai, būtent:

- (a) tebevykstantis pasirengimas priimti reikiamas įgyvendinimo nuostatas,
- (b) konsultavimasis su valstybių narių atstovais Su kultūros vertybėmis susijusių maitinės klausimų ekspertų grupėje ir specialiai šiuo tikslu sudarytoje kultūros vertybių importo projekto grupėje.

Galima KVI sistemos įgyvendinimo iki nustatyto 2025 m. birželio 28 d. termino vėlavimo rizika, kurią iki šiol nustatė Komisija, yra susijusi su netikrumu dėl dirbti projekte skiriamų darbuotojų, nes tai priklauso nuo dabar biudžete turimų išteklių, bendrų maitinės IT plėtros prioritetų¹² ir lėšų skyrimo ateityje pagal kitą DFP.

¹² Tokių, kaip Sąjungos maitinės kodekso (SMK) skaitmeninių sistemų kūrimas.

I PRIEDAS. DAUGIAMETIS STRATEGINIS PLANAVIMAS

Daugiamečiu elektroninės maitinės strateginiu planu užtikrinamas veiksmingas ir suderintas IT projektų valdymas nustatant ir strateginį pagrindą, ir orientyrus. Planui galiausiai pritarė Maitų politikos grupėje (MPG) dalyvaujančių valstybių narių atstovai, remdamiesi Elektroninės maitinės koordinavimo grupės (EMKG) patarimais ir Prekybos ryšių grupėje (PRG) vykusiomis konsultacijomis su verslininkais.

Elektroninės sistemos planavimas, kurį aptarė ir kuriam pritarė valstybių narių atstovai, išsamiai aprašytas MASP-C 2019 red. 1.18 apraše.

Toliau pateiktoje 1 lentelėje pateikta MASP-C 2019 red. 1.18 aprašo ištrauka apie kultūros vertybių importo projekto planavimą.

<i>1 lentelė. MASP-C 2019 red. 1.18 aprašo ištrauka.</i>		
	<i>Orientyrai</i>	<i>Numatoma užbaigimo data</i>
1	Veiklos analizė ir veiklos modeliavimas	
	- Aiškinamasis dokumentas	2020 m. IV ketv.
	- 3 lygmuo (naudotojų poreikių BPM)	2022 m. 1 ketv.
	- 4 lygmuo (išsamus funkcinį reikalavimų BPM)	2022 m. 1 ketv.
2	Teisės nuostatos	
	- Dabartinės priimtos nuostatos*	2019 m. 2 ketv.
	- Ateityje priimsimos nuostatos*	2021 m. 2 ketv.
3	Projekto pradžios etapas	
	- Vizijos dokumentas	2021 m. 2 ketv.
	- Teigiamas sprendimas	2021 m. 2 ketv.
4	IT projektas	
	- Taikomųjų programų ir paslaugų specifikacijos	2023 m. 2 ketv.
	- Techninės sistemos specifikacijos	2023 m. 2 ketv.
	Kūrimo etapas	
	- Centralizuotų paslaugų įgyvendinimas	2024 m. 3 ketv.
	- Paslaugų integravimas į nacionalines sistemas	Netaikoma
	- Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu	Netaikoma
	Pereinamasis etapas	
	- Diegimas ir paleidimas	2024 m. 4 ketv.
	- Atitikties bandymai	2025 m. 2 ketv.
5	Veikimas	
	- Komisija, valstybių narių administracijos ir veiklos vykdytojai	2025 m. 2 ketv.
	- Ne ES šalys ir ne ES veiklos vykdytojai (prireikus)	Netaikoma
6	Įgyvendinimo parama (mokymas ir komunikacija)	
	- Centralizuotas mokymas ir komunikacija	2024 m. 4 ketv.
	- Nacionalinio lygmens mokymas ir komunikacija	2024 m. 4 ketv.

*Dabartinės nuostatos – Reglamentas (ES) 2019/880

**Būsimos nuostatos – įgyvendinimo nuostatos, kurios turės būti priimtos pagal Reglamentą (ES) 2019/880

2 lentelėje pateikta EU CSW-CERTEX projekto ištrauka, kurioje daugiausia dėmesio skiriama EU-CSW CERTEX projekto 2-ajam komponentui, sujungiančiam KVI sistemą.

2 lentelė. MASP-C 2019 red. 1.13 aprašo ištrauka. Projekto EU CSW-CERTEX 2-asis komponentas

	<i>Orientyras</i>	<i>Numatoma užbaigimo data</i>
1	Veiklos analizė ir veiklos modeliavimas	
	- Aiškinamasis dokumentas	2017 m. 1 ketv.
	- Aiškinamojo dokumento priedas	2023 m. 2 ketv.
	- 3 lygmuo (naudotojų poreikių BPM)	2024 m. 1 ketv.
	- 4 lygmuo (išsamus funkcinis reikalavimų BPM)	2024 m. 1 ketv.
2	Teisės nuostatos	
	- Dabartinės priimtose nuostatos*	Galioja
	- Ateityje priimsimos nuostatos*	2021 m.
3	Projekto pradžios etapas	
	- Vizijos dokumentas	2017 m. 3 ketv.
	- Vizijos dokumento priedas	2023 m. 3 ketv.
	- Teigiamas sprendimas	2023 m. 3 ketv.
4	IT projektas	
	- Taikomųjų programų ir paslaugų specifikacijos	2024 m. 2 ketv.
	- Techninės sistemos specifikacijos	2024 m. 2 ketv.
	Kūrimo etapas	
	- Centralizuotų paslaugų įgyvendinimas	2024 m. 3 ketv.
	- Paslaugų integravimas į nacionalines sistemas	2024 m. 4 ketv. ir vėlesni metai
	- Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu	2024 m. 4 ketv. ir vėlesni metai
	Pereinamasis etapas	
	- Diegimas ir paleidimas	2024 m. 4 ketv.
	- Atitikties bandymai	Nuo 2025 m. 1 ketv.
5	Veikimas	
	- Komisija, valstybių narių administracijos ir veiklos vykdytojai (Pastaba. Tai yra Komisijai numatyta veikimo pradžios data, valstybės narės pradės atitikties testavimą nuo 2020 m. 2 ketv.)	2025 m. 2 ketv.
	- Ne ES šalys ir ne ES veiklos vykdytojai (prireikus)	Netaikoma
6	Įgyvendinimo parama (mokymas ir komunikacija)	
	- Centralizuotas mokymas ir komunikacija	Netaikoma
	- Nacionalinio lygmens mokymas ir komunikacija	Netaikoma

*Dabartinės nuostatos – Reglamentas (ES) 2019/880

**Būsimos nuostatos – įgyvendinimo nuostatos, kurios turės būti priimtose pagal Reglamentą (ES) 2019/880

II PRIEDAS. PAGRINDINIŲ PROJEKTO ETAPŲ IR ITIN SVARBIŲ ORIENTYRŲ TVARKARAŠTIS

Etapas	Siekiamas rezultatas	2019 m.				2020 m.				2021 m.				2022 m.				2023 m.				2024 m.				2025 m.					
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV						
1. Konceptualizacija	Aiškinamasis dokumentas					1.18 aprašas (KVI sistema) 60 %								1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX) PRIEDAS																	
	3 LYGMUO (naudotojų poreikių BPM)					1.18 aprašas (KVI sistema) 60 %								1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)																	
	4 LYGMUO (funkcinių reikalavimų BPM)					1.18 aprašas (KVI sistema) 40 %								1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)																	
	Reglamentas 2019/580, kurį Parlamento ir Taryba priėmė dar 2019 m. 4 ketv.																														
	ĮGYVENDINIMO AKTO PRIĖMIMAS					1.18 aprašas (KVI sistema) 70 %																									
2. Sistemos kūrimas	VIZUOŠ DOKUMENTAS									1.18 aprašas (KVI sistema)								1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)													
	TEIGIAMAS SPRENDIMAS									TEIGIAMAS SPRENDIMAS 1.18 aprašas (KVI sistema)								TEIGIAMAS SPRENDIMAS 1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)													
	TAIKOMŲJŲ PROGRAMŲ IR PASLAUGŲ SPECIFIKACIJOS													1.18 aprašas (KVI sistema)								1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)									
	TECHNINĖS SISTEMOS SPECIFIKACIJOS													1.18 aprašas (KVI sistema)								1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)									
	CENTRALIZUOTŲ PASLAUGŲ ĮGYVENDINIMAS																	1.18 aprašas (KVI sistema)				1.13 aprašas (EU-CSW CERTEX)									
3. Diegimas ir veikimas	DIEGIMAS IR PALEIDIMAS																					1.18 1.13									
	ATITIKTIES BANDYMAI																					1.18 aprašas (KVI sistema)									
	Veikimas KOMISIJA, VALSTYBIŲ NARIŲ ADMINISTRACIJOS IR VEIKLOS VYKDYTOJAI																									Priežiūra					
	CENTRALIZUOTAS MOKYMAS IR KOMUNIKACIJA																					1.18 aprašas (KVI sistema) 20 % DUK dokumentui									
	NACIONALINIO LYGMENŲ MOKYMAS IR KOMUNIKACIJA																					1.18 aprašas (KVI sistema)									
Pagrindinės datos		Ataskaitos teikimo data																												Tiesinis veikimo terminas	
Veikla pradėta																															
Veikla nepradėta																															
Veiklą atlikti vėluojama																															